

Arkivsak-dok. 202211586-3
Saksbehandler Espen Aasen

Saksgang	Møtedato	Utvalgssaksnr
Fylkesutvalget 2019-2023	31.05.2022	134/22
Fylkesting 2019-2023	14.06.2022	

Eiermelding AtB 2021

Fylkesdirektørens innstilling:

1. Fylkestinget vil legge eiermeldingsrapport for 2021 og dens anbefalinger til grunn for videre eierstyring av AtB
2. Fylkestinget vedtar at fylkesordfører er fylkeskommunens eierrepresentant i generalforsamlingen
3. Fylkestinget gir Fylkesordfører følgende mandat for generalforsamlingen:
 - a. AtBs ubenyttede tilskudd på 74,2 MNOK i region beholdes i selskapet, da fylkesdirektøren ser en risiko for videre høy kostnadsvekst i AtB sine innsatsfaktorer. Dette gjelder først og fremst ekstremt høy vekst i strøm- og dieselpriser. Det forutsettes proaktivt samarbeid mellom AtB og administrasjonen for å håndtere utfordringene.
 - b. Styrets årsberetning godkjennes.
 - c. AtBs regnskap for 2021 godkjennes
 - d. Årsresultatet på 1,7MNOK overføres til annen egenkapital.
 - e. Eier vil berømme selskapet for god håndtering og gode resultater i et meget krevende år.
 - f. Valg av styremedlemmer. Innstilling fra valgkomiteen foreligger ikke på det nåværende tidspunkt
 - g. Godtgjørelse styremedlemmer. Innstilling fra valgkomiteen foreligger ikke på det nåværende tidspunkt.

Vedlegg:

Nummererte vedlegg som følger saken:

1. Eiermelding AtB 2021

Andre refererte dokumenter i saken:

Fylkestinget 17.06.20, sak 83/20, [Eierskapsmelding for AtB](#)

Hovedutvalg for transport 25.11.20, sak 77/20, [Oppdragsbrev for AtB 2021](#)

Bakgrunn:

Saken skal danne grunnlag for fylkestingets årlige debatt om eierskapet av AtB. Eiermeldingen omhandler AtBs oppfølging av fylkestingets mål for selskapet, samt AtBs måloppnåelse. Ved fylkestingets behandling av saken, skal det oppnevnes eierrepresentant til AtBs generalforsamling og gis mandat til eierrepresentanten ved generalforsamlingen.

Trøndelag fylkeskommunes (TRFKs) eierstrategi for AtB er vedtatt i fylkestinget 17.juni 2020 og stadfester i punkt 6, TRFKs mål med eierskap i AtB:

1. Balansert utvikling
AtB skal tilrettelegge for et balansert transporttilbud i hele fylket tilpasset behov og rammer.
2. Klima, miljø og bærekraft
AtB skal være en pådriver i utviklingen av stadig mer klima- og miljøvennlige transportløsninger, for å bygge opp under eiers klimaambisjoner.
3. Tjenestekvalitet
AtB skal ha en effektiv ressursutnyttelse og godt tjenestetilbud innenfor de rammer som er gitt av Eier.

Faktiske opplysninger:

Vedlagte eiermelding for 2021 gjennomgår selskapets årsregnskap og årsberetning, og trekker frem de viktigste forholdene for fylkeskommunen som eier i 2021.

Med utgangspunkt i eiers formål og politiske målsetninger med selskapet, vurderer fylkesdirektøren nedenfor hvordan AtB har ivaretatt eiers målsetninger i sitt arbeid i 2021.

Fylkesdirektøren vil berømme selskapet for meget god håndtering av de utfordringer som pandemien har medført i 2021. Kollektivtransporten har en samfunnskritisk rolle, og selskapet har på en god måte tatt hensyn til de til enhver tids gjeldene smitteverntiltak, noe som bekreftes av selskapets kundetilfredshetsmålinger. På samme tid har AtB vært ryddig i rapportering av de økonomiske konsekvensene av reduserte inntekter og økte kostnader ovenfor fylkeskommunen som eier.

En viktig del av AtBs leveranse på mål 3 om tjenestekvalitet er regionbussanbudet. Der har AtB meldt at det er oppnådd flere rutekilometer enn i dagens rutetilbud. Dette har skjedd innenfor reduserte økonomiske rammer.

Året 2021 har ikke bydd på store nyvinninger eller økt tjenestekvalitet ut over det eier forventer fra løpende drift. Det at oppstarten av regionanbudet kom samtidig med at vi var inne i en pandemi, har gitt AtB utfordringer med å vise til økt reiseaktivitet. Fylkesdirektøren forventer at resultatet av det nye regionanbudet vil bli tydeligere i løpet av 2022, når vi ser helårseffekter av den nye tilbudsutformingen.

Fylkesdirektøren bemerker at AtB gjennom året har hatt stadig bedre dialog med kommuner, regionråd og andre interessenter. Fylkesdirektøren forventer at den gode dialogen vil lede frem til økt tjenestekvalitet for reisende i 2022.

AtBs rapportering av klimagassutslipp viser en økning fra 2020 til 2021. Endringene i forhold til 2021 skyldes at det ikke er innført eller etablert nye klimatiltak samtidig som 2021 hadde normal ruteproduksjon. I 2020 ble ruteproduksjonen ble redusert som følge av koronapandemien. I tillegg har det nye regionanbudet økt rutetilbudet.

Trøndelag fylkeskommunes økonomiske rammer og politisk vedtatte mandat for AtBs anskaffelser setter rammene for klimaambisjonene. Selskapet har innenfor de gitte rammene innfridd det TRFK kan forvente av klima og miljøtiltak.

Tilskudd

I 2021 hadde AtB en omsetning på i overkant av 2300 MNOK og fikk et årsresultat på 1,7 MNOK. Selskapet har over flere år hatt positive økonomiske resultater og har som følge av dette hatt en oppbygging av selskapets soliditet/egenkapital. Fylkesdirektøren vurderte egenkapitalen i 2014 som uforsvarlig, og vurderer dagens egenkapital på over 92 MNOK som forsvarlig.

Året 2021 var preget av koronapandemien og resulterte i lavere billettinntekter og økte rutekostnader for AtB. Staten bidro med koronakompensasjon til fylkeskommunen, som uavkortet gikk til dekning av AtBs økte tilskuddsbehov. Fylkeskommunen har i løpet av året overført ekstraordinært tilskudd på 255,3 MNOK til AtB.

Fylkesdirektøren vurderer AtBs regnskap for 2021 og styrets årsberetning om selskapets økonomiske situasjon som tilfredsstillende, og innstiller på at overskuddet på 1,7 MNOK disponeres til å styrke selskapets egenkapital.

I budsjettarbeidet for 2021, konstaterte TRFK at AtBs tilskuddsbehov var høyere enn det vedtatte tilskuddsnivået i miljøpakkesamarbeidet. Utfordringen ble planlagt løst i TRFKs økonomiplan med innsparingskrav og redusert tilskudd på 17 MNOK innenfor Miljøpakken i 2021. For å holde seg innenfor tilskuddsrammen i 2021, har AtB hatt behov for å bruke 19,1 MNOK av tidligere ubenyttet tilskudd. For å ivareta behovet for et godt rutetilbud og for å redusere smitterisiko opprettholdt AtB ruteproduksjonen i 2021. Fylkesdirektøren informerer om at AtB har fått et innsparingskrav på 14,2 MNOK i 2022. For tilskuddsøkonomien for Trøndelag unntatt Miljøpakken var det avtalt et redusert tilskudd fra TRFK på ca 20. MNOK i 2021 pga redusert ramme for regionanbudet (halvårseffekt). Ytterligere utfordringen med for høye kostnader i regionanbudet var fortsatt gjeldende i 2021, men for å unngå umiddelbare rutekutt, har fylkeskommunen bidratt med 6,3 MNOK i ekstra tilskudd. AtB skulle likevel jobbe aktivt i 2021 for å

justere ned kostnadene til et nivå som er i henhold til rammen, altså 6,3 MNOK lavere enn tilskuddsnivået i 2021.

Reiseutvikling

Passasjerstatistikken og reiseutviklingen for 2021 preges i stor grad av koronapandemien. Påbud om hjemmekontor, oppfordringer om å unngå kollektivreiser og generelt lavere aktivitetsnivå ift fritidsaktiviteter har redusert antall reisende. Dette gjelder spesielt for antall reisende/påstigende på buss. Gjennom året har antall reisende variert mellom 45 % til 85 % av normalt nivå.

Administrasjon

AtB har gjennom flere år hatt økende ansvar med krevende anskaffelser i både by og region, og har hatt behov for å utvide organisasjonen for å håndtere arbeidsoppgavene. Antall årsverk har økt i årene frem til 2019, men er redusert med 2,5 % fra 31/12-2020 til 31/12-2021.

Selv om AtB har hatt økt ansvar og to spesielle år under koronapandemien, er kostnadene til administrasjon kun 4 % høyere i 2021, sammenlignet med 2019. Tatt hensyn til normal prisvekst, er kostnaden lavere enn 2019. AtB forklarer at selskapet har jobbet med effektivisering av driften og har under pandemien holdt tilbake på planlagte ansettelser.

Fylkesdirektørens konklusjon:

1. Fylkesdirektøren anbefaler at fylkesordfører, som tidligere, er fylkeskommunens eierrepresentant i generalforsamlingen
2. Fylkesdirektøren anbefaler at fylkestinget gir fylkesordfører følgende mandat for generalforsamlingen:
3. Fylkestinget gir Fylkesordfører følgende mandat for generalforsamlingen:
 - a. AtBs ubenyttede tilskudd på 74,2 MNOK i region beholdes i selskapet, da Fylkesdirektøren ser en risiko for videre høy kostnadsvekst i AtB sine innsatsfaktorer. Dette gjelder først og fremst ekstremt høy vekst i strøm- og dieselpriser. Det forutsettes proaktivt samarbeid mellom AtB og administrasjonen for å håndtere utfordringene.
 - b. Styrets årsberetning godkjennes.
 - c. AtBs regnskap for 2021 godkjennes
 - d. Årsresultatet på 1,7MNOK overføres til annen egenkapital.
 - e. Eier vil berømme selskapet for god håndtering og gode resultater i et meget krevende år.
 - f. Valg av styremedlemmer. Innstilling fra valgkomiteen foreligger ikke på det nåværende tidspunkt
 - g. Godtgjørelse styremedlemmer. Innstilling fra valgkomiteen foreligger ikke på det nåværende tidspunkt.